

הודעת עדכון מטעם הממשלה בבג"צ 5819/24 ואח'

1. ההליך שבכותרת הסתיים במתן פסק דין של בית המשפט ביום 25.11.2025, קרי לפני למעלה מארבעה חודשים.

2. בסעיף 80 לפסק הדין אשר עסק בצעדים המשלימים במישור הכלכלי-אזרחי ציין בית המשפט:

"אדגיש בהקשר זה, כפי שפורט לעיל, כי חלק ניכר מעבודת המטה הנדרשת מצד גורמי המקצוע, כבר נעשה; דומה כי מלאכה רבה הושקעה בכך, וכי מרבית הצעדים שעל הפרק – נבחנו ונשקלו..."

3. בחלוף ארבעה חודשים כבר ברור לבית המשפט כי הייעוץ המשפטי לממשלה הטעה אותו לאורך כל ההליך וכי למעשה עד מתן פסק הדין בעתירות לא נעשתה עבודת מטה מקצועית, לא הושקעה בכך כל מלאכה, הצעדים שעל הפרק לא נבחנו ולא נשקלו מקצועית או משפטית.

4. חלף זאת, אצה הדרך לייעוץ המשפטי לממשלה לטעון כלפי הממשלה אותה הוא אמור לייצג, כי היא מבזה את בית המשפט ולמעשה רק לאחר שהממשלה הקימה צוות שרים לבחון את קידום אותם צעדים ונחשף שהייעוץ המשפטי לממשלה לא עשה דבר בעניין, החל הייעוץ המשפטי לממשלה לבחון את הנושא.

5. לגופם של דברים, הממשלה חוזרת על האמור בהודעת מזכיר הממשלה לבית המשפט מיום 22 בפברואר 2026 על נספחה (להלן: "ההודעה") בדגש על האמור בסעיפים 13-18, והאמור בעמדת הממשלה לבקשת הארכה בהליך דנא מיום 19 במרץ 2026 ובדגש על סעיף 6, כאשר מתברר שהייעוץ המשפטי לממשלה שסירב לפעול כפי שהנחה אותו צוות השרים, פנה ישירות למשרדי הממשלה מעל ראשם ומאחורי גבם של שרי הממשלה.

6. יודגש כי ההתנהלות של הייעוץ המשפטי לממשלה בכל הנוגע לאכיפת גיוס חרדים לצה"ל היא התנהלות חסרת תקדים, החל מ"מכסות מעצרים" חודשיים שהם דורשים מראש אכ"א והחמרת שיטות האכיפה כלפי עריקים ומשתמטים אף שאין בכך כדי להשפיע על גיוסם לצה"ל. כפי שצוין בהודעה אין מדובר בתופעה עבריינית אלא במצב שלא היה מאז קום המדינה של היעדר פרק בחוק שירות הביטחון שמסדיר דחיית שירות לבחורי ישיבות "שתורתם אומנותם", אותו מצב שהממשלה עמלה מזה שנתיים לתקן במסגרת תיקון מס' 26 בחוק שירות ביטחון.

מצ"ב **כנספת א'** מכתבה של הסנגוריה הצבאית ליועצת המשפטית לממשלה מיום 18.03.2026 הכוללת התנגדות להחרפת צעדי האכיפה נגד עריקים ומשתמטים.

7. הפכנו והפכנו בטיוטת הודעת העדכון שהועברה אלינו מהפרקליטות ולא מצאנו מענה לשאלה המשפטית הנוקבת שנשאלו נציגי הייעוץ המשפטי לממשלה על ידי השרים בישיבת צוות השרים, האם הממשלה יכולה להחליט שהיא פועלת כנגד מי שמשתמטים מחובת גיוס **באמצעות שלילת הטבה שאינה קשורה באופן ישיר לאי-הגיוס**, וכלפיהם בלבד, מבלי שיראו בכך אפליה פסולה שמחייבת חקיקה ראשית **מידתית על פי תנאי פסקת ההגבלה**.

8. השרים שאלו האם ביכולתם לקבוע מדיניות ששוללת הטבות מהסוג שאליהן התייחסה הפרקליטות כלפי מי שעוברים על עבירה אחרת (לא השתמטות) מבלי שיראו בכך פגיעה בשוויון שמחייבת חקיקה ראשית, וזאת בשים לב לפסקי דין שונים שניתנו בעבר בית המשפט (סעיף 16 להודעה).
9. משל למה הדבר דומה, לעבירת בניה הדומה לעבירת ההשתמטות במובן זה שזאת עבירה מתמשכת עד להסדרתה בהיתר בניה ובהקבלה עד לגיוס לצה"ל או להסדרת פטור רשמי מגיוס.
10. לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה יש במדינת ישראל למעלה מ-3 מיליון דירות מגורים ולפי הערכה של רמ"י ומשרד הפנים (משנת 2017) יש במדינת ישראל כ-800 אלף דירות עם חריגות בניה. לפיכך, על דרך האומדן, כל אדם רביעי במדינה עובר עבירת בניה מתמשכת.
11. נניח שהממשלה הייתה מחליטה להחמיר את האכיפה כנגד עוברי עבירות הבניה והייתה מחליטה לשנות את הקריטריונים ולמנוע מהם זכאות בתוכניות כגון; תוכנית "מיגו" (משרד העבודה), תוכניות "מילגו" ו"מלגות טנא" (המועצה להשכלה גבוהה) (סעיפים 69-73 לטיוטת הודעת העדכון) וכן מניעת הטבות כגון הנחה לנוסעי התחבורה ציבורית (סעיף 76 לטיוטת הודעת העדכון) הנחה בארנונה (משרד הפנים) (סעיף 89 לטיוטת הודעת העדכון) או כל סנקציה אחרת שאינה קשורה ישירות לעבירת הבניה, **מה הייתה אז חוות הדעת המשפטית של הייעוץ המשפטי לממשלה בעניין? האם ניתן לבצע זאת ללא חקיקה ראשית של הכנסת? נתמה.**
12. בנוסף, איזו אינדיקציה יש לייעוץ המשפטי לממשלה שהשתת סנקציות נוספות מעין אלו על הציבור החרדי, בשים לב לכך שאין תופעה רווחת של השתמטות זולת בציבור החרדי **ורק בשל אותו ואקום חוקי שנוצר מאז פקיעת פרק ג' לחוק**, תעלה את שיעור המתגייסים מקרב הציבור החרדי! היכן מצונו בפסיקה של בית המשפט העליון או בחוות הדעת של הייעוץ המשפטי לממשלה לדורותיו, לגיטימציה להשתת סנקציות על אזרחים בלי כל תשתית מקצועית אשר תלמד על הסיכוי שסנקציות אלו יקדמו את המטרה?
13. לא זו אף זו, בסעיף 105 לטיוטת הודעת העדכון כפי שהועברה אלינו, ישנה התייחסות למספר הטבות כלכליות שניתן לשלול ואשר מצויים **בסמכות משרד הכלכלה והתעשייה**. בשולי סעיף זה, מסכמת הפרקליטות כך: שלילת ההטבה אפשרית...מדובר **בפעולה שנדרש המשך בחינה לאפשרות יישומה ומשמעויותיה**. גם בשים לב לעיקרון האישיות המשפטית הנפרדת.
14. וראה זה פלא, במסמך המלא שהועבר לפרקליטות על ידי **משרד הכלכלה והתעשייה** והועבר היום גם למזכיר הממשלה ומסכם את עמדת גורמי המקצוע במשרד ביחס להצעה לעשות שימוש בכלי הסיוע של המשרד ככלי סנקציוני כלפי האוכלוסיות אותן מבקשים לעודד לשירות צבאי **נקבע כך בסיכום: "גורמי המקצוע במשרד הכלכלה והתעשייה סבורים כי שימוש בכלי הסיוע הכלכליים של המשרד לצורך הטלת סנקציות לעידוד השירות בצה"ל אינו מהווה כלי מדיניות נכון מבחינה כלכלית, חברתית ומשקית ואף אינו יעיל או מידתי. מהלך כזה עלול: לפגוע בצמיחה הכלכלית, לפגוע בתעסוקה וביזמות, ליצור פגיעה בצדדים שלישיים שאינם קשורים לנושא, להכביד על פעילות המגזר העסקי ולהביא לתוצאות הפוכות מהמטרה המבוקשת...לפיכך, עמדת גורמי מקצוע במשרד היא כי אין מקום לעשות שימוש בכלי הסיוע הכלכליים של המשרד כאמצעי ענישה בהקשר זה."**

15. יוער כי **מדובר בחוסר תום לב מובהק** מצד הייעוץ המשפטי לממשלה שאינו מצרף לבית המשפט את העמדות המקצועיות המלאות של משרדי הממשלה השונים, כאשר במקרה זה למשל עמדתם הפוכה מעמדת הייעוץ המשפטי לממשלה, ולמעט עמדה זו שהועברה למזכיר הממשלה אין לדעת מה העמדה המקצועית של יתר משרדי הממשלה שבסמכותם נכללו סנקציות שצוינו בטיטת הודעת העדכון.
16. זו המחשה נוספת לייעוץ משפטי לממשלה שלא זו בלבד שהוא חדל מזמן לייצג את הממשלה ומצטרף לעותרים כדי לטעון נגדה לביזיון בית המשפט, הוא אף מציג לבית המשפט עמדה עצמאית שלו באצטלה של "עמדת המשיבים 1-6".
17. בשל רגישות הנושא, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות לפרקליטות לצרף לתיק בית המשפט (עם העתק למזכיר הממשלה) את כל העמדות המקצועיות שהועברו לה על ידי משרדי הממשלה השונים בנושא הנדון.
18. לא למותר לציין, כי הממשלה פועלת לצמצום אי השוויון בגיוס לצה"ל ולהביא להעלאת שיעור המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי באמצעות הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) שקודמה בהידברות עם הציבור החרדי והיא מצויה בשלביה האחרונים לקראת אישורה לקריאה שניה ושלישית בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת (להלן: "הוועדה"). הצעת החוק כוללת יעדי גיוס משמעותיים וצעדי אכיפה כלכליים אפקטיביים שנדונו בעשרות דיוני חקיקה בוועדה ורובם ככולם מוחזרו כעת על ידי הפרקליטות בטיטת "הודעת העדכון" מטעמה, כצעדים אשר את חלקם ניתן, כביכול, לממש ללא חקיקה.
19. בניגוד לטענות שהעלתה הפרקליטות בהליך אחר (בג"צ 59549-12-25) הצעת החוק הנ"ל לא "הוקפאה" על ידי הממשלה, אלא בשל הצורך הדחוף בהעברת תקציב מזינה הכולל תוספת של עשרות מיליארדי שקלים לתקציב הביטחון עד ה-31 במרץ 2026, הוחלט להעביר תחילה את חוק התקציב ורק לאחר מכן להעביר את הצעת החוק הנ"ל.
20. בדיון של הקבינט המדיני-בטחוני מיום 25.3.2026 ביקש הרמטכ"ל לזרז את העברת הצעת החוק הנ"ל בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת יחד עם שתי הצעות חוק נוספות (הארכת השירות הסדיר ל-36 חודש ותיקון לחוק המילואים) בשל הצורך הדחוף בהגדלת הסד"כ. מזכיר הממשלה על דעת ראש הממשלה הודיע בדיון כי הכוונה היא להעביר את שלושתן סמוך לאחר חג הפסח.
- העתק מכתבם של יו"ר ועחו"ב ומזכיר הממשלה מצ"ב **כנספתים ג'-ד'** בהתאמה

1
N

הסנגוריה	הצבאית	הראשית
לשכת		הסצ"רית
טלפון:		03-5691730
פקס:		03-5692193
כ"ט	באדר	התשפ"ו
18	במרץ	2026

היועצת המשפטית לממשלה - עו"ד גלי בהרב-מיארה
הפרקליט הצבאי הראשי - אלוף איתי אופיר
התובע הצבאי הראשי - אל"ם אלי לברטוב
רשימת תפוצה לידיעה

שלום רב,

**הנדון: שקילת עתירה מטעם הסנגוריה הצבאית לבג"ץ בשל אכיפת יתר בררנית
נגד נעדרים מן השירות - בעקבות פסק הדין בבג"ץ 5819/24**

1. מכתבנו זה הוא מכתב מקדים בטרם שקילת הגשתה של עתירה לבג"ץ כאמור בכותרת.
 2. כידוע, בעקבות פסק הדין שניתן ביום 19.11.25 בבג"ץ 5819/24, 27156-08-24, 55368-08-24 **התנועה למען איכות השלטון ואח' נ' שר הביטחון ואח'**, בעניין אכיפת חובת הגיוס כלפי ציבור מבוטלי מעמד "תורתו אומנותו" שמעמדם פקע עם פקיעת פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: "**האוכלוסייה מושא העתירות**" או "**בני הציבור החרדי**") - הוגשו מטעם העותרים בקשות בטענה להפרת פסק הדין וביזיון בית המשפט.
 3. בעקבות זאת הגישה פרקליטות המדינה ביום 24.2.26 הודעת עדכון מטעם היועצת המשפטית לממשלה, בשם משיבי המדינה (מוכרות לנו גם טענות מזכיר הממשלה בהקשר זה, איננו מתייחסים לכך מטבע הדברים). הודעת עדכון זו הוגשה לאחר דיונים שהתקיימו בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בין היתר בהשתתפות הפצ"ר וגורמי צבא נוספים, אשר סיכומיהם צורפו כנספחים להודעה. ההודעה משקפת בעיקרו של דבר את אשר סוכם באותם דיונים.
 4. בסעיף 29 להודעת העדכון פורטו שלושה צעדים שעליהם החליטו גורמי הצבא, על דעת היועצת המשפטית לממשלה, שעניינם **החמרת האכיפה כלפי עריקים ומשתמטים**. בפתח הסעיף נאמר כך: "עוד נעדכן כי בהיבט של מיצוי הכלים שמצויים בידי הצבא, ומיצוי הדין כלפי עריקים ומשתמטים, גורמי הצבא פועלים לקידום שלושה צעדים נוספים, שעתידיים להיות מיושמים בטווח הזמן הקרוב, ואשר לפי ההערכה יסייעו אף הם בהגברת האכיפה וטיובה" [ההדגשות לא תואמות למקור].
- שלושת הצעדים שפורטו לאחר מכן, הם "הורדת רף משך ההשתמטות לצורך העמדה לדין פלילי", מ-540 ימים ל-365 ימים; "החמרת הטיפול כלפי משתמטים שנעצרו בעבר והוסיפו להיעדר משירות צבאי", כך שיעמדו לדין פלילי לאחר 30 ימים במקום 180 ימים; ו"תיקון פקודת מטכ"ל 07.02 'דין משמעתי'", כך שיוגדלו עונשי המחבוש שניתן להטיל בדין המשמעתי על נעדרים מן השירות.

- בסופו של הסעיף נאמר, כי שלושת הצעדים הללו "צפויים להיכנס לתוקף בעוד כחודשיים ימים ואלו יעמדו בתוקפם למשך שנה, לאחריה תיערך בחינה בדבר הצעדים המוצעים".
5. ואולם, מאחר שבהודעת העדכון הובהר מטעם היועצת המשפטית לממשלה, חזור-ושנה, כי הכלים הרבים שעומדים כבר היום לרשות גורמי האכיפה - הצבאיים והאזרחיים - כמעט לא מופעלים למעשה נגד האוכלוסייה מושא העתירות, וכי בכך מופר פסק דינו של בית המשפט העליון; לא מובן לנו מדוע לדעת היועמ"שית, הפצ"ר והתצ"ר, החמרת האכיפה נגד נעדרים מן השירות שאינם בני הציבור החרדי, באופן שבא לביטוי בשלושת הצעדים האמורים, מתחייבת מפסיקת בג"ץ בעניין זה או תסייע בידי צה"ל להביא לגיוס בני הציבור החרדי.
6. הרי על פני הדברים, במצב תת-האכיפה הנוכחית כלפי האוכלוסייה מושא העתירות, כעולה, בין היתר, מסיכום הדיון שנערך בראשות היועצת המשפטית לממשלה ביום 17.2.2026 - אף אחד משלושת הצעדים לא צפוי להגדיל את האכיפה כלפי נעדרים מן השירות בני הציבור החרדי, ואף לא צפוי להשפיע באופן ממשי על תמריציהם האידיאולוגיים להיעדר מן השירות. יצוין גם כי לא ברור מדוע צעדי האכיפה שעליהם הוחלט בהקשר זה אינם כאלה המותאמים באופן ממוקד לנעדרים מן השירות על רקע אידיאולוגי, להבדיל למשל מרקע כלכלי או חברתי קשה.
7. משכך, על פני הדברים, כל פועלם של שלושת הצעדים האמורים הוא החרפת צעדי האכיפה ומדיניות האכיפה כלפי האוכלוסייה הכללית שאינה האוכלוסייה מושא העתירות. אך לפי בית המשפט והיועצת המשפטית לממשלה עצמה - ההבחנה באכיפה בין האוכלוסיות השונות היא בגדר אכיפה בדרגות פסולה, ולכן הגדלת פערי האכיפה העצומים שכבר קיימים ממילא כיום בין האוכלוסיות תהיה בהכרח בגדר אכיפת יתר בדרגות.
8. בהודעת העדכון ובנספחיה לא מצאנו הסבר לקושיות ולקשיים הללו. לאור זאת, בטרם תשקול הסנגוריה הצבאית הגשת עתירה לבג"ץ, אנו פונים אליכם בבקשה לקבל הנמקה מפורטת של ההצדקה, לשיטתכם, לקביעת שלושת הצעדים האמורים.
9. בשל דחיפות העניין, נודה על קבלת תשובתכם עוד לפני פסח, עד ליום 30.3.26.
10. עוד נעיר, כי לעניות דעתנו מן הראוי שתציגו את ההנמקה המפורטת האמורה גם לבית המשפט העליון, כבר בהודעה המשלימה שפרקליטות המדינה נדרשת להגיש ביום 22.3.26, בהתאם להחלטה שניתנה ביום 1.3.26.

עו"ד אל"ם תאה שליט
הסנגורית הצבאית הראשית

בברכה ובכבוד רב,

עו"ד רס"ן (במיל') רענן גלעדי
הסנגוריה הצבאית הראשית

רשימת תפוצה לידיעה

שר הביטחון
מזכיר הממשלה
מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
סגנית הפצ"ר
רמ"ח יעח"ק בפרקליטות הצבאית

הנדון: צעדים ממשלתיים לעידוד גיוסם לצה"ל

ראשית נציין כי בקשת הייעוץ המשפטי לממשלה לקבלת התייחסות מקצועית ומשפטית פרטנית ביחס לכלל כלי הסיוע של משרד הכלכלה והתעשייה, בלוחות הזמנים שנקבעו ובעיצומו של מבצע "שאגת הארי", מציבה קושי ממשי בבחינה מקיפה של כלל ההשלכות האפשריות.

חרף זאת, להלן עיקרי עמדת גורמי המקצוע במשרד ביחס להצעה לעשות שימוש בכלי הסיוע של המשרד ככלי סנקציוני כלפי האוכלוסיות אותם אנו מבקשים לעודד לשירות צבאי.

להלן עמדת גורמי המקצוע:

משרד הכלכלה והתעשייה רואה חשיבות לאומית בשילוב כלל המגזרים בשירות צבאי או לאומי ובהרחבת השותפות בנטל. יחד עם זאת, עמדת גורמי המקצוע במשרד היא כי שימוש בכלי הסיוע הכלכליים של המשרד כאמצעי ענישה כלפי פרטים שאינם מתגייסים לצה"ל אינו נכון, אינו יעיל ועלול לגרום לפגיעה משמעותית במשק הישראלי וביעדי הצמיחה של המדינה. לדעת המשרד שימוש בסנקציות בכלי סיוע של המשרד אינן נכונות, מכיוון, שבין היתר, מדובר על סנקציות כלפי עסקים (ולא סנקציות אישיות אותם נדרש לבחון).

כלי הסיוע שבאחריות משרד הכלכלה והתעשייה נועדו בראש ובראשונה לקדם את הצמיחה במשק הישראלי, להגדיל את הפרייוו, לעודד השקעות, לחזק את התעשייה המקומית ולהגדיל תעסוקה.

הפיכתם לכלי ענישה כלפי יחידים תסיט אותם מתכליתם המקורית ותפגע ביכולתם להשיג את יעדיהם הכלכליים. פגיעה בנגישות לכלי הסיוע על בסיס שיקולים שאינם כלכליים עלולה להביא לכך שעסקים, מפעלים ויזמים בעלי פוטנציאל משמעותי לצמיחה לא יוכלו לממש השקעות, להרחיב פעילות או להקים מפעלים חדשים, דבר שיפגע בצמיחה הכלכלית, בכושר התחרות של המשק הישראלי ובקידום התעסוקה.

במקרים רבים הסיוע של המשרד ניתן לחברות ולתאגידיים, אשר מהווים אישיות משפטית נפרדת מבעליהם. הטלת סנקציות על חברה בשל מעמדו האישי של בעל מניות או יזם עלולה להוות בפועל הרמת מסך שאינה מוצדקת, וליצור פגיעה בלתי מידתית בפעילות הכלכלית של החברה.

בנוסף, כלי הסיוע של המשרד מופנים ברובם כלפי עסקים, חברות ותאגידיים, אשר פעילותם הכלכלית משפיעה על גורמים רבים נוספים. סנקציות כלכליות המוטלות על עסק בשל מעמדו של בעל העסק אינן פוגעות רק בו, אלא במעגל רחב בהרבה של גורמים: עובדים המועסקים בעסק, ספקים ונותני שירותים, לקוחות, רשויות מקומיות ועוד. במקרים רבים, עובדים בעסק אינם קשורים כלל לשאלת השירות הצבאי של בעל העסק. הטלת סנקציה על העסק תוביל לפגיעה בלתי מידתית בצדדים שלישיים שאינם קשורים לנושא. הדבר נכון, לא רק לגבי מפעלים וחברות, אלא גם לגבי עצמאיים ועוסקים שאינם מעסיקים עובדים, כאשר למדינה יש גם אינטרס לפתח אותם ולדאוג לצמיחתם ולתעסוקה של אותם בעלי העסק, זאת לצד החלופה של אי סיוע שעלול להוביל להשלכות של פשיטות רגל, חובות לנושים, אבטלה ועוד.

ויובהר, כלי הסיוע של המשרד מיועדים ככל למגזר העסקי ולאפשר לו לצמוח, להתפתח, להתרחב, להתייעל ולהקים עסקים חדשים הכל במטרה לחזק את כלכלת ישראל.

כלי הסיוע של יחידות המשרד, ובהם רשות ההשקעות, מנהל תעשיות, מנהל אזורי תעשייה וסחר חוץ, נועדו לעודד הקמת מפעלים, הרחבת פעילות תעשייתית, הגדלת יצוא ויצירת מקומות עבודה ולקדם פעילות כלכלית רחבת היקף של חברות ומפעלים. מניעת הגישה לכלים אלו על בסיס קריטריונים שאינם כלכליים עלולה להביא לפגיעה במיזמים בעלי פוטנציאל גבוה לתרום לכלכלה, ליצוא ולתעסוקה. כך למשל: יזם המבקש להקים מפעל יצוא גדול המעסיק מאות עובדים, חברה המבקשת להשקיע בטכנולוגיות ייצור מתקדמות או מפעל המבקש להרחיב פעילות באזורי עדיפות לאומית. מניעת הסיוע עלולה להוביל לכך שמזימים אלו לא יקומו כלל או יוקמו בהיקף קטן יותר דבר שיפגע בתעסוקה, בצמיחה ובהכנסות המדינה.

גם בכלי הסיוע הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים שנועדו לחזק את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים של המשק. שלילת סיוע מעסקים קטנים עלולה להוביל לסגירת עסקים, פשיטות רגל, לפגיעה בתעסוקה ולעלייה במספר העצמאים שיידרשו לתמיכה כלכלית מהמדינה. תוצאה זו עומדת בניגוד מוחלט למדיניות הממשלה לחיזוק המגזר העסקי הקטן והבינוני. כאשר במקרים הסיוע לעסקים קטנים הינו משמעותי להצלחתו, והפגיעה בהם עלולה להיות משמעותית במיוחד.

בכלי הסיוע הנוגעים להכשרות מקצועיות ולעידוד קליטת עובדים, הסיוע ניתן לרוב למעסיקים ולא לעובדים עצמם. התניית הסיוע בפרופיל השירות הצבאי של עובדים תיצור נטל בירוקרטי כבד על המעסיקים ותהפוך אותם, בעל כורחם, לגורם בקרה על סוגיית הגיוס. מהלך כזה עלול לפגוע ביכולת של מעסיקים לגייס עובדים על בסיס כישורים מקצועיים בלבד ולהכביד משמעותית על שוק העבודה. יתרה מזאת, כפי שהובהר, עידוד העסקת עובדים חדשים בדגש על אוכלוסיות יעד ששיעור השתתפותן בשוק העבודה נמוך הוא משימה לאומית ומשקף מדיניות ממשלתית רחבה. חלק לא מבוטל מאותם אנחנו מבקשים לעודד הינם מוגדרים באוכלוסיית יעד. מניעת מענקים מעובדים אלו פוגעת במאמצי הממשלה לשילובם בשוק העבודה, בתעסוקה איכותית ובפריורן גבוה.

בנוסף, מדיניות ממשלות ישראל לאורך השנים שמה דגש מיוחד על שילוב אוכלוסיות בתעסוקה והרחבת ההשתתפות בשוק העבודה. שימוש בכלים שנועדו לקדם צמיחה ותעסוקה ככלי ענישה כלפי אוכלוסיות מסוימות עומד בסתירה ישירה למטרות אלו. מדיניות כלכלית אפקטיבית מבוססת על יצירת תמריצים חיוביים להשתלבות במשק, ולא על צמצום הזדמנויות כלכליות.

ויודגש, כי אחת המטרות המרכזיות של הממשלות הינן הגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה, במיוחד בקרב אוכלוסיות ששיעור השתתפותן נמוך יחסית. הטלת מגבלות על קבלת סיוע כלכלי, מענקים או כלים לפיתוח עסקי עלולה להוביל דווקא לצמצום השתלבותן של אוכלוסיות אלו בשוק העבודה. במצב כזה תיווצר פגיעה כפולה: גם אי-השתלבות בשירות הצבאי וגם אי-השתלבות בשוק העבודה. מצב כזה צפוי להגדיל בטווח הארוך את הנטל הכלכלי על תקציב המדינה ועל מערכות הרווחה. בנוסף, סנקציות כלכליות בתחומי המשרד אינן מהוות תמריץ חיובי לגיוס, אלא עלולות לגרום להסתגרות קהילתית. כך שבמקום לעודד גיוס, הסנקציות עלולות לייצר התנגדות אידאולוגית חריפה יותר ולהנציח את העוני באוכלוסיות אלו.

לסיכום, גורמי המקצוע במשרד הכלכלה והתעשייה סבורים כי שימוש בכלי הסיוע הכלכליים של המשרד לצורך הטלת סנקציות לעידוד השירות בצה"ל אינו מהווה כלי מדיניות נכון מבחינה כלכלית, חברתית ומשקית ואף אינו יעיל או מידתי.

מהלך כזה עלול: לפגוע בצמיחה הכלכלית, לפגוע בתעסוקה וביזמות, ליצור פגיעה בצדדים שלישיים שאינם קשורים לנושא, להכביד על פעילות המגזר העסקי ולהביא לתוצאות הפוכות מהמטרה המבוקשת.

כל זאת, כאשר התועלת האפשרית מבחינת עידוד הגיוס אינה ברורה.

לפיכך עמדת גורמי המקצוע במשרד היא כי אין מקום לעשות שימוש בכלי הסיוע הכלכליים של המשרד כאמצעי ענישה בהקשר זה.

עם זאת, ככל שתיבחן האפשרות לשלב כלי מדיניות בהקשר זה, ראוי כי הדבר יתמקד, ככל האפשר, בכלים מצומצמים הנוגעים ישירות לפרט ולא בפגיעה בפעילות כלכלית רחבה, וגם זאת תוך בחינת חלופות של תעדוף חיובי ולא של שלילה מוחלטת של סיוע.

להלן כלי הסיוע המרכזיים של המשרד:

<p align="center">לגבי כל כלי:</p> <p>1. האם הוא מיועד רק לפרטים או רק לתאגידים או גם וגם. 2. האם יש נתון חשוב שצריך לציין לשם הפעלת שיקול הדעת.</p>	<p align="center">פירוט הכלים הקיימים (לכל כלי שורה נפרדת).</p>	<p align="center">היחידה</p>
<p>הכלי מיועד לעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p>מענקים לעסקים - קול קורא תחרותי הוראת מנכל 4.56 - סיוע בהטמעת מערכות מחשוב בעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p align="center">סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים</p>
<p>הכלי מיועד לעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p>מענקים ליזמים - קול קורא תחרותי הוראת מנכל 4.60 - מיזמי סיוע לעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p align="center">סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים</p>
<p>הכלי מיועד לעסקים קטנים ובינוניים</p>	<p>סבסוד ייעוץ לעסקים קטנים ובינוניים הוראת מנכל 1.8</p>	<p align="center">סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים</p>
<p>1. הכלי מיועד למעסיקים עבור הכשרה של עובדים והשתתם בעסק. הכלי מתאים למעסיקים שהם שוק מורשה או חברה בע"מ</p>	<p>מתן המלצות לצורך קבלת היתר להעסקת עובדים זרים בענפי מסחר ושירותים, תעשייה ומסעדות</p>	<p align="center">הכשרות מקצועיות</p>
<p>מיועד גם לתאגידים וגם לעסקים מורשים</p>	<p>תכנית צמיחה לעולם ותכנית הפיילוטים השיוקיים בחו"ל</p>	<p align="center">עובדים זרים</p>
<p>המסלולים מיועדים בעיקר לתאגידים</p>	<p>מסלול מענקים מתוקף החוק לעידוד השקעות הון. מסלולים מינהליים מתוקף החלטות ממשלה או סיכומים בינמשרדיים</p>	<p align="center">סחר חוץ</p>
<p>הכלי מיועד לתאגידים מפעלי תעשייה פעילים בישראל ולא לפרטים.</p>	<p>המרכז לתעשייה מתקדמת, אשר מעניק סיוע בשעות ייעוץ למפעלי תעשייה בעיקר קטנים ובינוניים. לצורך שיפור הפרייון והטמעת טכנולוגיות מתקדמות כגון בינה מלאכותית, אוטומציה ורחבטיקה.</p>	<p align="center">רשות להשקעות הון (חוק + מסלולים)</p>
<p>לחברות, תאגידים ויזמים במטרה להקים מפעל תעשייה</p>	<p>המרכז לתעשייה מתקדמת, אשר מעניק סיוע בשעות ייעוץ למפעלי תעשייה בעיקר קטנים ובינוניים. לצורך שיפור הפרייון והטמעת טכנולוגיות מתקדמות כגון בינה מלאכותית, אוטומציה ורחבטיקה.</p>	<p align="center">מינהל תעשיות</p>
<p>לחברות, תאגידים ויזמים במטרה להקים מפעל תעשייה</p>	<p>המלצה להקצאת קרקע בפטור ממכרז – באזור פיתוח משרד הכלכלה והתעשייה ממליץ לרמ"י על הקצאת מגרשים בפטור ממכרז לשם הקמת מפעלים</p>	<p align="center">מינהל אז"ת</p>
<p>המכסות יכולות להיות מחולקות לחברות וגם לאנשים פרטיים</p>	<p>מכסות</p>	<p align="center">מינהל אז"ת</p>
		<p align="center">מינהל יבוא (מכסות)</p>

ה

**הכנסת
ועדת החוץ והביטחון**

ירושלים, ז' בניסן ה'תשפ"ו

25/03/2026

לכבוד,

השרה אורית סטרוק

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות וממונה על שירות הלאומי-אזרחי

הנדון: הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) - שילוב תלמידי ישיבות

1. עם פרוץ המלחמה והצרכים הדחופים שעלו בעקבותיה, ובראשם הצורך המיידי באישור תקציב המדינה, הוחלט להשהות זמנית את קידום הצעת החוק שבנדון, על מנת לרכז מאמצים בהשלמת התקציב כמתחייב מצורכי השעה.
2. ועדת החוץ והביטחון ממקדת בימים אלו את עיסוקה בדיונים הנוגעים למלחמה בלבד. במסגרת זו קיימה עד כה כ-25 דיונים, סקירות מודיעיניות ומבצעיות עם גורמי מערכת הביטחון, וכן סיורים והערכות מצב ביישובים ברחבי הארץ, לצורך עמידה על היערכות העורף.
3. הצעת החוק שבנדון מצויה בשלבים מתקדמים, לאחר עבודת מטה אינטנסיבית שנעשתה עוד טרם המלחמה, וכללה עשרות דיונים וישיבות מקצועיות בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים.
1. יובהר כי מדובר בעיכוב נקודתי הנובע מסדרי עדיפויות לאומיים בחירום, ולא בעצירת הליך החקיקה. עם אישור התקציב יחודש קידומו של הצעת החוק עד להשלמתו.

בברכה,

יו"ר ועדת החוץ והביטחון
חה"כ בועז ביסמוט

4

מזכיר הממשלה

בס"ד

ירושלים, ו' בניסן התשפ"ו
24 במרץ 2026

לכבוד,
השרה אורית סטרוק
שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות וממונה על השירות הלאומי-אזרחי

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) (שילוב תלמידי ישיבות), התשפ"ב-2022

1. במענה לפנייתך הריני לאשר כי בניגוד למה שטוענת הפרקליטות בטיטת תגובתה לבג"ץ 59549-12-25 לפיה, כביכול, הממשלה "הקפידה" את הצעת החוק הנ"ל, הרי שלא היו דברים מעולם.
2. כל סיעות הקואליציה נענו לקריאתו של ראש הממשלה בעיצומה של מלחמה קיומית להסיר את כל ההתליות וההתניות באשר לחוק התקציב, וסוכם כי בשל הצורך הדחוף בהעברת תקציב מדינה הכולל תוספת של עשרות מיליארדי שקלים לתקציב הביטחון, יעבירו אותו תחילה, ורק לאחר מכן יועברו הצעות חוק אחרות, לרבות הצעת החוק הנ"ל.
3. יודגש כי במשך השנתיים האחרונות התקיימו 86 דיונים בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בהצעת החוק הנ"ל, ונשמעו כלל גורמי המקצוע הרלוונטים, התברה האזרחית, מילואימניקים ועוד, והצעת החוק נמצאת בשלביה האחרונים לפני אישורה בוועדה לקריאה שנייה ושלישית.
4. אבקשך לצרף את מכתבי זה לתשובתך בעתירה הנ"ל לבג"ץ.

בכבוד רב,

יוסי פוקס
מזכיר הממשלה